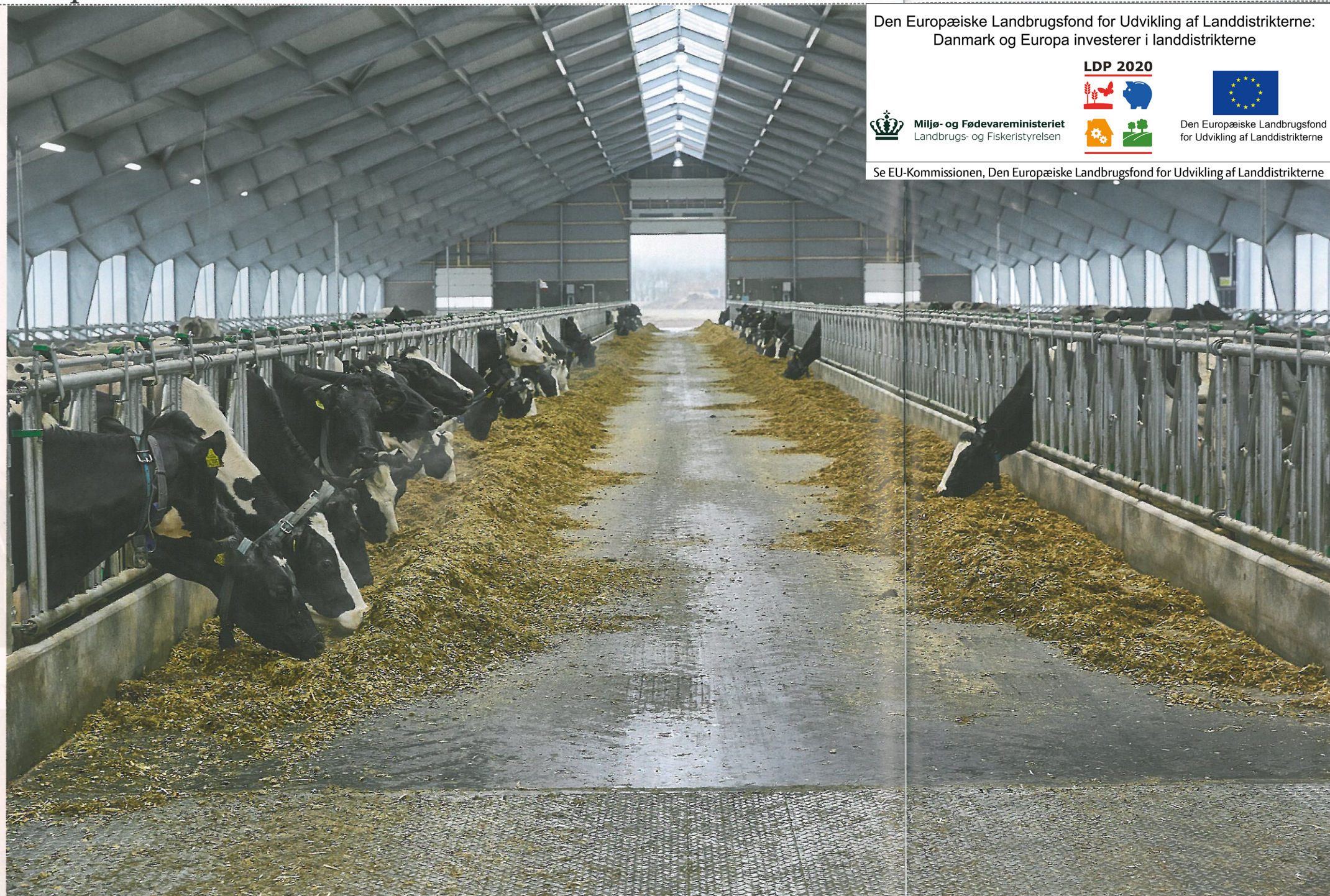




Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne



Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Produktion fra flere ejendomme

Stordrift: Når man tilkøber en besætning, er det en vigtig beslutning, hvorvidt mælkeproduktionen skal samles på en enkelt ejendom eller forsatte på flere ejendomme. Der er fordele og ulemper ved begge dele.

Af Jannik Toft Andersen, Martin Hestbech og Lars Arne Hjort Nielsen, Seges

For de danske mælkeproducenter er det mest almindeligt at samle produktionen på en enkelt ejendom. En sam-

Stordrift: En væsentlig fordel ved at splitte produktionen op på flere ejendomme er, at man ikke binder al kapitalen i bygningsmasse ét sted. Når ejendommen skal sælges videre, kan den sælges i bidder, og det kan lette etableringen for køberen. Arkivfoto: Torben Worsøe.

let produktion vil alt andet lige være mere rationel, fordi det giver en bedre kapacitetsudnyttelse på de eksisterende faciliteter. Eksempelvis er det muligt at malke de ekstra køer i det eksisterende

anlæg blot med brug af flere mandetimer og ekstra vedligehold. Nulpunktet kan altså sænkes ved at fortynde de faste omkostninger ud over flere kg mælk. Det er ikke tilfældet ved produktion på flere

ejendomme, hvor man typisk også vil bruge tid - og dermed penge - på transport af medarbejdere, foder og dyr mellem ejendommene.

Ejerskifte en udfordring

Der er dog ét væsentligt forhold, der taler mod at samle køerne på en enkelt bedrift. Der bindes megen kapital i én enkelt ejendom. For de store bedrifter vil det typisk være ensbetydende med 40-50 millioner kr., der er bundet alene i bygningsmasse. Det er et kapitalkrav, der selvsagt giver nogle udfordringer, når ejendommen skal ejerskiftes. Det kunne altså tale for at opretholde produktionen på de tilkøbte ejendomme og så lidt hen ad vejen sælge bedriftens ejendomme fra og etablere bedrifter, der er knap så kapitalkrævende. På den måde vil en ny køber have bedre mulighed for at udvikle bedriften efter overtagelse af en af ejendommene.

Tænk exit-strategi med fra start

Det handler altså om at tænke exit-strategi ind allerede fra det øjeblik, hvor du etablerer din virksomhed. Exit-strategien lægges efter, hvordan du får mest muligt for bedriften, når du afhænder den. Det tankesæt minder meget om den tilgang, man også finder

3

Gode råd

- 1 Godt overblik og kendskab til den nye ejendom er vigtig. Grundig forberedelse mindsker risikoen for uforudsete udgifter. De er dog svære helt at undgå, hvorfor der bør være økonomi til at håndtere uforudsete udgifter i budgettet.
- 2 Læg vægt på følsomhedsbetragtninger i budgettet. Hvordan ser økonomien f.eks. ud, hvis mælkeprisen falder igen?
- 3 Sammenfattende lyder rådet fra mange, at man ikke skal undervurdere opgaven ved at gå over til produktion fra to eller flere ejendomme. Det kræver mere af lederen at bevare overblikket, og koordineringsopgaven i forhold til de ansatte bliver større.

hos kapitalfonde. Når en kapitalfond køber en virksomhed, har den en klar strategi for, hvornår virksomheden skal afhændes, og hvordan værdien kan maksimeres ved salg.

Mælkeproduktion er naturligvis også et spørgsmål om livsstil, men derfor bør man alligevel have en klar exit-strategi, ellers risikerer man at stå med en ejendom om 20 år, der er vanskelig at sælge. Det handler med andre ord om, hvordan ejendommen kan gøres mest attraktiv for køberne.

Rationalisering af driften på flere ejendomme

Vælger man mælkeproduktion på flere ejendomme, er forudsætningen for en rentabel produktion, at man har stort fokus på så rationel drift som overhovedet muligt. I en interviewundersøgelse, foretaget af Seges, har 32 landmænd med mælkeproduktion på to eller flere ejendomme givet deres bud på vigtige områder for rationel drift, når der tilkøbes en mælkeproduktion. Tre af de væsentligste kan du læse i faktaboksen

➔ Læs mere

om erfaringerne i den samlede interviewundersøgelse: www.landbrugsinfo.dk - søg på Mælkeproduktion på flere ejendomme.